

Toelichting BenW-adviesnota

Onderwerp: Verbetering hulp aan slachtoffers loverboys	Afdeling/team:	Welzijn
	Afdelingshoofd:	Bremmers, P.H.M.
	Auteur:	Broek, van den N.M.C.A.
	Datum vergadering:	23 januari 2017

1. Aanleiding

Sinds de zedenzaak in Valkenburg (2014) wordt extra aandacht gegeven aan loverboyproblematiek (zowel daders als slachtoffers). Alle betrokken partijen vinden het belangrijk dat er goede signalering van loverboyproblematiek plaatsvindt en dat er snelle, adequate hulp voor de slachtoffers van loverboys is.

Vanuit hun verantwoordelijkheid voor zorg en ondersteuning (Wmo en Jeugdwet) hebben de Limburgse portefeuillehouders sociaal domein het afgelopen jaar, samen met een breed pallet van aanbieders, een gezamenlijk plan van aanpak ontwikkeld. Dit plan van aanpak richt zich op de verbetering van de ketenaanpak rond de slachtoffers van loverboys en is als bijlage bij deze nota gevoegd.

Tegelijkertijd zijn het afgelopen jaar enkele zorgaanbieders (SJSJ, Xonar, Fier en Alterius (onderwijspartner)) bezig geweest om een aanbod te ontwikkelen gericht op betere hulp aan slachtoffers. Zij willen dit aanbod op 1 locatie in de Limburg centraliseren. De volledige opvang en behandeling van slachtoffers van loverboys zou dan op 1 plek moeten plaatsvinden. Burgemeester Heijmans van Weert steunt dit initiatief vanuit zijn rol als portefeuillehouder mensenhandel vanuit het RIEC. Hij heeft de andere Limburgse burgemeesters begin december 2016 opgeroepen om dit initiatief ook te steunen. Ook dit voorstel is als bijlage bij deze nota gevoegd.

Met deze nota willen wij u over beide initiatieven informeren en u vragen een besluit te nemen over de gewenste richting.

2. Uitgangssituatie en doelstelling

Beoogd resultaat: snellere signalering van loverboyproblematiek en verbetering van de hulp aan slachtoffers van loverboys.

3. Rol gemeente en visie en strategie participatie

Gemeenten en aanbieders zetten gezamenlijk de schouders onder verbetering van de aanpak rondom loverboyproblematiek.

4. Toelichting

In het plan van aanpak (bijlage 1) hebben we samen met aanbieders de tekortkomingen in de huidige aanpak rondom loverboys geanalyseerd en verbetervoorstellen geformuleerd. Gezamenlijk hebben we geconstateerd dat het bij verbetering van de hulp aan slachtoffers vooral gaat om deskundigheidsbevordering en verbetering van de samenwerking in de hulpverleningsketen. De verbetervoorstellen zijn daarom gericht op:

- a) betere signalering en preventie;
- b) het vergroten van bekendheid van het provinciale Meldpunt Aanpak Loverboys Limburg en deskundigheidsbevordering bij het voorveld en zorgaanbieders;
- c) het verbeteren van de samenwerking in de hulpverleningsketen (gebruik maken van elkaars expertise).

In het plan van aanpak hebben we ook benoemd welke acties nodig zijn en wie deze uitvoert (gemeenten, aanbieders, ketenregisseur mensenhandel).

Het plan van zorgaanbieders SJSJ, Xonar, Fier en Alterius (bijlage 2c) bevat ook onderdelen die goed in te passen zijn in het plan van aanpak. Denk daarbij aan betere samenwerking en verbinding in de keten en het samen ontwikkelen van een doorlopend zorgprogramma gebaseerd op erkende interventies. Alle betrokken partijen kunnen zich daarin vinden en hebben elkaar nodig om dit te realiseren. Het plan van aanpak zoals we dat voorstellen, biedt daarvoor de juiste basis.

Het is niet nodig dat aanbieders meer opvangplekken creëren en dat gemeenten meer opvangplekken inkopen. Het huidige ingekochte aanbod (onder meer ambulante hulp, behandelgroepen, pleegzorg, residentiële plekken, gezinshuizen en jeugdzorgplus) volstaat om slachtoffers de juiste hulp te bieden. Het gaat bij verbetering van de hulp aan slachtoffers vooral om het verbinden van de kennis en het verbeteren van de ketensamenwerking.

Meestal komen pas gaandeweg een behandeling signalen van loverboyproblematiek naar boven. Een jongere krijgt dan al een behandeling en zit op een goede opvangplek. Haal je deze jongere dan weg van die plek en breng je de jongere over naar het centrale opvangcentrum? Elke overgang en overdracht brengt risico's met zich mee (overdrachtsmomenten, behandelmoetheid, onttrekken aan zorg, terugval, etc.). Het is veel logischer om als dat nodig is extra expertise in te zetten op de plek waar de jongere al een behandeling ontvangt.

In sommige gevallen is het voor de behandeling goed als lotgenoten met elkaar contact hebben en ervaringen kunnen uitwisselen. Echter gezien de heftigheid van de problematiek en het grote risico op terugval is het de vraag of het wenselijk is om slachtoffers van loverboys voor de opvang en behandeling bij elkaar te zetten. In de meeste gevallen is er sprake van onderliggende problematiek die al ruim voor de puberteit begint. Zo is bij veel meisjes sprake van hechtingsproblematiek, eerder misbruik, mishandeling, verwaarlozing en opvoedproblematiek.

Ook voor wat betreft de vindbaarheid van deze jongeren voor hun loverboys is het niet logisch om de slachtoffers op één plek bij elkaar te brengen. Het is bekend dat mensenhandelaren erg ver kunnen gaan om hun belangen veilig te stellen. Het concentreren van de slachtoffers op 1 plek maakt het een focuspunt voor het criminele circuit. Dat brengt veiligheidsrisico's met zich mee, zowel voor slachtoffers als medewerkers. Dit kan dus ook een verzwaring van de taken van de lokale politie betekenen.

In dagblad De Limburger is op maandag 12 december 2016 een artikel verschenen over het plan om te komen tot één centrale opvang voor loverboysslachtoffers. Dit artikel volgde direct op de uitreiking van het plan aan alle burgemeesters op 7 december 2016 tijdens het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO)

en het verzoek van burgmeester Heijmans om dit initiatief te steunen. Het artikel loopt echter vooruit op de formele besluitvorming die nog in alle colleges moet plaatsvinden.

5. Toekomstvisie

Samenwerkende gemeente

Gemeenten en aanbieders zetten gezamenlijk de schouders onder verbetering van de aanpak rondom loverboyproblematiek. Dat is niet alleen belangrijk voor het draagvlak maar ook omdat we alleen gezamenlijk tot een sluitende aanpak kunnen komen.

6. Integrale afstemming

- a. Communicatief (denk aan: Gemeente Info, pers, website, klantenbalie en Apropos)

Het onderwerp komt op de agenda van het volgende RBO (maart 2017). Daaraan voorafgaand zal elke college een beslissing over de gewenste richting moeten nemen. Deze nota is daarvoor bedoeld. In de tussentijd zal er ook nog een gesprek plaatsvinden tussen burgemeester Heijmans en de Stuurgroep Loverboyproblematiek Limburg (Wethouder Damsma (Maastricht), wethouder Cuypers (Roerdalen) en wethouder Peeters (Venray)).

- b. Financieel

Aan het gezamenlijke plan van aanpak zitten geen financiële consequenties. Het plan van aanpak kunnen de betrokken partijen uitvoeren zonder dat daar extra middelen voor nodig zijn. Als hulp voor slachtoffers van loverboys nodig is, kan dit ingezet worden vanuit de door gemeenten gecontracteerde (jeugd)hulp. De kosten hiervan kunnen gedekt worden vanuit de middelen in het sociaal domein. In dit scenario betaalt elke gemeente dus pas voor de hulp als die aan de orde is.

Als er gekozen zou worden voor een nieuw opvangcentrum op één locatie ligt dat anders. De gemeenten van Limburg zullen dan gezamenlijk het centrum in stand moeten houden. Het benodigd budget zal jaarlijks opgebracht moeten worden. Het gaat in dit geval dus meer om een voorziening die

gezamenlijk in stand moet worden gehouden. Omdat het gebruik niet te voorspellen is, is het lastig om een dergelijke voorziening enkel te laten betalen door de gemeenten die in enig jaar loverboyslachtoffers hebben (waarbij het de vraag is of je daar ook vroeg genoeg achter komt). Het is logischer om allemaal mee te betalen aan een dergelijk centrum (ongeacht gebruik), maar dat betekent ook dat elke gemeente hier jaarlijks een financiële bijdrage aan levert.

c. Juridisch

d. Collegeprogramma

e. Risico's

7. Voorstel / advies

1. Kennis te nemen van beide plannen gericht op verbetering van de hulp aan de slachtoffers van loverboys.
2. In te stemmen met plan van aanpak 'Verbetering ketenaanpak slachtoffers loverboys'.